

Bluetongue-undersøgelse genåbnes: Del dine erfaringer

Flere mælkeproducenter har allerede delt værdifulde erfaringer om bluetongue. Nu genåbnes undersøgelsen, så endnu flere kan bidrage til en stærkere indsats mod sygdommen.

Bluetongue har i 2024 udfordret danske mælkeproducenter. Sygdommen spredes af mitter og kan give feber, halthed og sår, der presser både produktionen og dyrenes trivsel. For at forstå sygdommens reelle konsekvenser lancerede Landbrug & Fødevarer Kvæg en undersøgelse, som mange mælkeproducenter allerede har deltaget i.

"Det er meget positivt, at så mange har delt deres erfaringer. De svar har allerede givet os en bedre forståelse af situationen," siger Ida Storm, direktør i Landbrug & Fødevarer Kvæg. Nu genåbnes spørgeskemaet, så flere kan nå at bidrage.

Del din oplevelse – hjælper hele branchen

Ida Storm understreger, hvor vigtigt det er, at mælkeproducenter, der har haft sygdommen i besætningen, svarer på skemaet.

"Hver erfaring gør os klogere på, hvordan vi bedst håndterer bluetongue fremover. Det handler om at hjælpe hele branchen."

Mange besvarelser viser allerede, hvordan sygdommen varierer i både forløb og konsekvenser. Nogle landmænd har observeret milde symptomer, mens andre har været hårdt ramt med produktionsfald og økonomisk pres. Denne forskel gør det endnu vigtigere, at flere deler deres oplevelser.

Et skridt tættere på løsninger

En af de centrale udfordringer er sygdommens langstrakte forløb. Flere besætninger har oplevet, at det tager måneder, før køerne er tilbage i normal produktion. Disse erfaringer kan hjælpe med at udforme bedre løsninger, blandt andet omkring forebyggelse og behandling.

Vacciner nævnes ofte som en mulig løsning, men der mangler stadig vigtig viden om deres anvendelse i praksis. Erfaringerne fra spørgeskemaet kan spille en afgørende rolle i at sikre, at de rette anbefalinger bliver givet.

Der er stadig tid til at bidrage

Spørgeskemaet er nu genåbnet og sendt til de mælkeproducenter, der tidligere har været ramt af bluetongue, men som endnu ikke har svaret. Ida Storm opfordrer til at gribe muligheden:

"Det tager kun få minutter, men det gør en kæmpe forskel. Jo flere der svarer, desto stærkere står vi i arbejdet med at sikre dyrenes sundhed og mælkeproduktionen fremover."

Sund fornuft sikrer høj smittebeskyttelse på bedriften

Mælkeproducent Peter Just fra Struer deler sine erfaringer med smittebeskyttelse og inspirerer kollegaer til enkle, effektive løsninger.

Smittebeskyttelse er en central udfordring for moderne mælkeproducenter. Peter Just, der driver en besætning på 350 køer ved Struer, har truffet klare valg for at sikre sin besætning mod smitte.

Med planer om at udvide bedriften kræves ikke bare plads, men også skarpt fokus på hygiejne og smittebeskyttelse.

"Vi har valgt at holde vores besætning samlet som en lukket enhed. Det betyder, at vi ikke køber dyr ind udefra. På den måde reducerer vi risikoen for at få sygdomme ind," forklarer Peter Just.

Indretning med omtanke

Ejendommens design spiller en vigtig rolle i smittebeskyttelsen.

"Vi har opdelte gården, så foderet ligger på den ene side og gyllen på den anden. Vi har planlagt, at gyllevogne kører ad separate ruter og kommer aldrig tæt på fodervognen," siger han.

To indkørsler skal sikre, at trafikken holdes adskilt.

"På den ene side af læhegnet skal fodervognen køre, mens gyllevognen holder sig på asfaltvejen. Det er en simpel løsning, men den har stor betydning," forklarer Peter Just.

Besøg med respekt for hygiejnen

På gården er der klare regler for alle besøgende.

"Dem, der skal ind i staldene, bruger vores fodtøj og overtrækstøj. Det er en lille indsats, men det gør en stor forskel for at holde smitte ude," siger Peter Just.

Klovbeskæring har tidligere været en kilde til bekymring.

"Når klovbeskæreren kommer, bringer de en boks med udstyr ind i stalden. Vi overvejer at investere i en klovbeskæringsboks, så deres arbejde kan foregå udenfor staldene. Det vil reducere risikoen markant," påpeger han.

Inspiration fra griseproducenter

Peter Just finder inspiration i griseproduktionen, hvor smittebeskyttelse er en fast del af driften.

Vært Mikkel Homann Carøe og bæredygtighedsrådgiver Marlene Hansen fra SAGRO besøger Kirsten Andreasen i malkekvægstalden på Villemajgaard.

Fra ESG-rapport til handling

På Villemajgaard har Kirsten Andreasen og hendes mand Thomas taget fat på arbejdet med ESG-rapportering, og det handler ikke kun om at leve op til krav fra banker og samarbejdspartnere – men også om at skabe reel værdi for bedriften.

I den nye podcastserie 'Fra dygtig til bæredygtig' fortæller Kirsten Andreasen om sine erfaringer med ESG-rapportering og de konkrete handlinger, der er kommet ud af arbejdet. Sammen med bæredygtighedsrådgiver Marlene Hansen fra SAGRO deler hun ud af både succeser og udfordringer.

"Jeg er i gang med at skrive vores fjerde ESG-rapport, og der er virkelig sket meget, siden vi begyndte. Vi vil gerne udvikle frem for at afvikle, og her hjælper ESG-rapporten os med at sætte fokus på de bæredygtige initiativer for os," fortæller Kirsten Andreasen i podcasten.

ESG-rapportering handler både om at dokumentere de ting, man allerede gør, og om

at planlægge nye tiltag. På Villemajgaard betyder det, at rapporten for 2024 blandt andet omhandler initiativerne lederudvikling, udvidelse af siloanlæg og optimering af ressourceforbrug.

"Man skal starte der, hvor man er. Det vigtigste er at komme i gang og se rapporteringen som en hjælp til at tage de næste skridt. Rapporten skal først og fremmest give mening og værdi for en selv og gården, og så er det da fint, at banken og andre samarbejdspartnere også synes, det er en god ide," siger Kirsten Andreasen.

"Griseproducenterne er virkelig dygtige til at sikre deres ejendomme mod smitte. Deres systemer for hygiejne og isolation er noget, vi kan lære meget af," siger han.

Små tiltag med stor effekt

Ifølge Peter Just behøver smittebeskyttelse hverken at være dyrt eller kompliceret.

"Vi sørger for at holde rent og stiller altid spørgsmål til besøgende om, hvor de har været, før de kommer ind. Folk forstår godt, at vi gør det for at beskytte vores besætning," fortæller han.

Også når der sælges dyr, tages forholdsregler.

"Kvæg og kalve bliver læsset på kreaturvogne og kørt væk fra staldene, så vi undgår unødvendig trafik tæt på dyrene. Så henter vognmanden dyrene et sted, hvor der ikke er nogen risiko," forklarer han.

Klar til fremtiden

Med udvidelsesplanerne følger øget fokus på logistik og plads til flere kalve.

"I og med vi har valgt ikke at købe dyr ind, skal vi lave flere kalve selv. Vi får flere kalve til foråret og arbejder allerede på at sikre, at vi har plads og procedurer, der matcher de krav, det medfører," siger Peter Just.

Han understreger, at smittebeskyttelse vil forblive en prioritet, uanset hvilke udfordringer, der måtte opstå.

"Vi tager små skridt, men de gør en stor forskel for vores besætnings sundhed og vores økonomi," siger han.

Peter Justs erfaringer viser, hvordan en strategisk tilgang til smittebeskyttelse kan give ro i driften og inspirere andre til at prioritere sundhed og sikkerhed.

"Det bedste er, at det overhovedet ikke er raketvidenskab. Man skal bare huske at tænke over smittebeskyttelse, når man går sine rutiner igennem, så kommer man langt," understreger han.

Villemajgaard

- Lokation: Mellem Ribe og Vejen
- Kvæg: 350 Holstein-årskøer
- Areal: 345 hektar med majs, græs, korn og roer
- Ansatte: 9 medarbejdere

Fra dygtig til bæredygtig

Villemajgaards arbejde med ESG-rapportering er omdrejningspunktet i andet afsnit af podcastserien Fra dygtig til bæredygtig, der er udgivet af SEGES Innovation. Serien henvender sig til landmænd, der vil forstå de krav og muligheder, der følger med bæredygtighedsarbejdet. I tre afsnit bliver emner som grøn omstilling, ESG-rapportering og fremtidens landbrug belyst af landmænd, eksperter og rådgivere.

Lyt til afsnit #2
med Kirsten Andreasen:

Hjælp SEGES Innovation med at knække antibiotikaforbruget til kalve

Antibiotikaforbruget i kalveproduktion er et emne, der tiltrækker stor opmærksomhed fra både politikere og forbrugere. For at få et bedre indblik i udfordringerne på området opfordrer SEGES Innovation nu landmænd til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse. Formålet er at afdække forskelle i produktionsforhold og identificere konkrete udfordringer i arbejdet med at reducere antibiotikaforbruget til kalve.

Undersøgelsen er en del af projektet 'Knæk antibiotikaforbruget til kalve og ungdyr', der støttes af Mælkeafgiftsfonden og Kvægafgiftsfonden. Din deltagelse er vigtig og kan gøre en forskel. Følg QR-koden for at give dit bidrag og hjælpe med at skabe løsninger, der er tilpasset din virkelighed.

24.-25. FEBRUAR
MCH HERNING KONGRESSENTER

KVÆG
KONGRES
2025

Glæd dig!

Nu åbner vi snart for tilmeldingen
til Kvægekongres 2025.

INDSTIL
DIN ELEV

ÅRETS ELEV I
KVÆGPRODUKTION
2025

AI skal løfte klovsundhed

En kunstig intelligens (AI) skal lære at give et præcist billede af besætningens klovsundhed og hjælpe med at spotte symptomer, før de bliver til lidelser.

Klovlidelser, der forårsager halthed og smerte hos køerne, er en stor udfordring i mange besætninger – men omfanget af klovlidelser kan være præget af store mørketal. Årligt indregistreres mere end 800.000 klovsbeskæringer i DMS. Det er en manuel opgave og afhænger af den enkelte klovsbeskærers subjektive vurdering. Derfor kan der være en tendens til, at der registreres færre lidelser, samtidig med

at der er stor variation i hvilke ikke-behandlingskrævende lidelser, klovsbeskæreren vælger at registrere.

Derfor arbejder en projektgruppe mellem SEGES Innovation, Københavns Universitet og KVK Hydraklov nu på at udvikle en kunstig intelligens (AI), der kan aflæse billeder af køernes klovs og spotte tegn på sygdom helt uden menneskelig indblanding. "Vi ser groft sagt kun toppen af isbjerget, når det handler om klovsundheden i besætningerne," siger dyrlæge Peter Raundal fra SEGES Innovation. "Når vi kan få et mere præcist billede af tilstanden, vil det ikke længere bare handle om, hvor mange køer der behandles. Vi får mulighed for at spotte tendenser, før de udvikler sig til behandlingskrævende lidelser."

Fire klovsbeskærere deltager i projektet, og på hver af deres bokse er der monteret fire kameraer, der optager billeder af køens klovs, mens de beskæres. Billederne skal aflæses af en kunstig intelligens, som kan registrere begyndende eller behandlingskrævende lidelser. Lige nu er AI'en under oplæring ved, at en dyrlæge fra KU også vurderer billederne. Der kræves flere tusinde billeder for, at den kunstige intelligens kan lære at identificere de små tegn på klovsygdomme.

"Det er en kompleks opgave, da klovlidelser kan have mange forskellige udtryk. Men når algoritmen er klar, vil landmanden få et langt mere præcist billede af klovsundheden i sin besætning, som direkte kan aflæses i DMS," forklarer Peter Raundal. "Den viden kan hjælpe med at forebygge lidelser og forbedre dyrevelfærd i staldene."

Det fireårige projekt 'Bedre Klovsundhed med Kunstig Intelligens' afsluttes i 2026 og er støttet af Mælkeafgiftsfonden og GUDP.

VIL DU VIDE MERE: PETER RAUNDAL, PRA@SEGES.DK

Stor effekt på ammoniakfordampning

Laboratorieforsøg med ureasehæmmer viser lovende resultater.

Et produkt, der kan halvere ammoniakfordampning på kvægstaldsgulve, viser lovende resultater i laboratorietest. Nu skal det afprøves i kvægstalde, hvilket kan bidrage som en ekstra mulighed for at opnå miljøgodkendelse i fremtiden.

"Vi har ledt efter et middel, som har en målbar effekt på ammoniakudledning, er praktisk muligt at bruge i stalden og naturligvis er helt sikkert for køerne," siger Yijuan Xu, seniorkonsulent i SEGES Innovation.

Et ureasehæmmende produkt har i laboratorietest nu vist sig at være så effektivt, at det kan reducere ammoniakfordampningen fra kvæggylle på staldgulve med 50 procent over en testperiode på 4,5 timer. Produktet er en ureasehæmmer, og leveres som en opløsning, der sprøjtes på staldgulvet dagligt uden risiko for køernes klovsundhed.

Fra laboratoriet til stalden

Teori og laboratorieresultater er én ting – men det afgørende er, om der også er målbar effekt i en virkelig kvægstald. Derfor går undersøgelsen nu ind i fasen, hvor Yijuan Xu skal teste midlet i en række stalde. Forsøget med ureasehæmmer begynder i 2025, men mangler stadig to stalde med faste gulve uden dræn.

Ønsker du at høre mere om forsøget og måske deltage med din stald, kan du kontakte Yijuan Xu på yixu@seges.dk

Ureasehæmmer, hvad er det?

Køens urin indeholder urea, mens afføringen indeholder enzymet urease. Kombineret på staldgulvet, opstår en proces, hvor urease nedbryder urea til ammoniak. Ureasehæmmeren virker ved at hæmme enzymets aktivitet.

